(כג) חָשׁוּב, (נא) בְּכָל עִנְיָן שֶׁרִי (אור זרוע (מ"ס הל' קריאת שמע סי' ט) הגהות אשרי פרק (ג') [קמא] דברכות (סי' ז) מרדכי סוף פרק קמא דראש השנה (סי' תצ"ו)):

קלו מִי הֵם הַנִּקְרָאִים לַסֵּפֶר תּוֹרָה בְּשַׁבָּת. וּבוֹ סְעִיף אֶחָד:

א (א) * [א]בְּשַׁבָּת וְיוֹם טוֹב וְיוֹם הַכִּפּוּרִים, קוֹרִים אַחַר הַלְוִי (ב) תַּלְמִידֵי חֲכָמִים (ס) הַמְמֻנִּים עַל הַצִּבּוּר, וְאַחֲרֵיהֶם תַּלְמִידֵי חֲכָמִים הָרְאוּיִם לְמַנּוֹתָם פַּרְנָסִים עַל הַצִּבּוּר (שֶׁשּׁוֹאֲלִים אוֹתוֹ דְּבַר הֲלָכָה בְּכָל מָקוֹם וְאוֹמֵר), וְאַחַר כָּךְ בְּנֵי תַּלְמִידֵי חֲכָמִים (ג) שֶׁאֲבוֹתֵיהֶם מְמֻנִּים עַל הַצִּבּוּר, (ד) וְאַחַר כָּךְ רְאשֵׁי כְּנֵסִיּוֹת (ה) וְכָל הָעָם:

א גִּשְׁרֵי ס' (ע"א).

קלז כַּמָּה פְּסוּקִים צְרִיכִים לִקְרֹא לְכָל אֶחָד. וּבוֹ ו' סְעִיפִים:

א [א]בְּיוֹם שֶׁקּוֹרִין שְׁלֹשָׁה אֵין קוֹרִין (א) פָּחוֹת מֵעֲשָׂרָה פְּסוּקִים. 'וַיְדַבֵּר' עוֹלֶה (ב) מִן הַמִּנְיָן. וְאִי סָלִיק עִנְיָנָא בְּבָצִיר מֵעֲשָׂרָה פְּסוּקִים, (ג) [ב]כְּגוֹן פָּרָשַׁת עֲמָלֵק שֶׁאֵין בָּהּ אֶלָּא תִּשְׁעָה פְּסוּקִים, שַׁפִּיר דָּמֵי: ב [ג]אֵין קוֹרִין

א מְגִלָּה כ"א (ע"ב). ב תּוֹסְפוֹת (שם ד"ה אין) וְהָרא"ש (שם פ"ג סי' ב). ג שָׁם בַּגְּמָרָא.

בֵּאוּר הַיטֵב

דְּעִקָּר תְּלוּי בְּאִם שְׁעוֹשִׂין מָקוֹם קָבוּעַ לַסֵּפֶר תּוֹרָה. וּבְפָרָשַׁת זָכוֹר מָתָר לְהָבִיא סֵפֶר תּוֹרָה אֶצְלוֹ. מֻגָּן אַבְרָהָם (ס"ק כב): (כג) **חָשׁוּב.** בְּהַגָּהוֹת אֲשֵׁרִי (ברכות פ"א סי' ז) בְּשֵׁם אוֹר זָרוּעַ (מ"א הל' קריאת שמע סי' ט) מַשְׁמַע דְּתַרְתֵּי בְּצַי, חוֹלֶה וְאָדָם חָשׁוּב, אֲבָל בְּאוֹר זָרוּעַ מַשְׁמַע דְּחוֹלֶה אֲפִלּוּ אֵינוֹ חָשׁוּב וְחָשׁוּב אֲפִלּוּ אֵינוֹ חוֹלֶה שָׁרֵי. דְּרָכֵי מֹשֶׁה (אות י):

א (א) **הַמְמֻנִּים.** בְּמָקוֹם שְׁנּוֹהֲגִים שֶׁהַפַּרְנָס עוֹלֶה, אֵינוֹ רַשַּׁאי לְמַחל לְאַחַר שֶׁיִּקְרָא בְּמְקוֹמוֹ. ר"מ מִינְץ סִימָן ו'. אִם יֵשׁ הַרְבֵּה חֲתָנִים הַנּוֹשְׂאִים בְּתוּלוֹת, הֵם קוֹדְמִים לְאֵלְמָנָה, וְאֵלְמָנָה לְחֻלּוּצָה וַחֲלוּצָה לְגֵרוּשָׁה, וְהוּא דְּכָלָם שָׁוִין בִּירִיעַת הַתּוֹרָה וְאֵין בֵּינֵיהֶם כֹּהֲנִים אוֹ לְוִיִּם. שְׁיָרֵי כְנֶסֶת הַגְּדוֹלָה (הגה"ט סי' קלה ס"ק יא). וְכֵן בְּמָקוֹם שְׁנּוֹהֲגִים כְּשֶׁיֵּשׁ לְיָחִיד סֵפֶר תּוֹרָה בְּבֵית הַכְּנֶסֶת כְּשֶׁעוֹשָׂה שִׂמְחָה קוֹרִין בַּסֵּפֶר תּוֹרָה

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

וְעַיֵּן בְּסֵפֶר שָׂמֶן הַמָּאוֹר דִּבְחֻשּׁוּב אֲפִלּוּ (פ) אֵינוֹ אָנוּס שָׁרֵי, (נכ) וְיֵשׁ מַחְמִירִין בְּחֻשּׁוּב לְחוּד, וְטוֹב שֶׁיְּכַוֵּן מָקוֹם: (נא) **בְּכָל עִנְיָן שָׁרֵי.** הַיְנוּ אֲפִלּוּ בְּלִי הֶכֵּנַת מָקוֹם:

א (א) **בְּשַׁבָּת וְיוֹם טוֹב וְכוּ'.** שְׁקוֹרִין הַרְבֵּה: (ב) **תַּלְמִידֵי חֲכָמִים הַמְמֻנִּים וְכוּ'.** כָּתַב מַהֲרִי"ל (הל' תפילת יו"ט) מִצְוָה לִקְרוֹת בְּיוֹם טוֹב אֲנָשִׁים הַמַּעֲמִידִים הַקְהִלָּה, לְפִיכָךְ הֵם קוֹדְמִין לְכֹל אִם אֵין שָׁם תַּלְמִיד חָכָם מֻפְלָג [מֻגָּן אַבְרָהָם (סק"א)]: (ג) **שֶׁאֲבוֹתֵיהֶם וְכוּ'.** שֶׁמְּחֻיָּבִין לְכַבְּדָם בִּשְׁבִיל כְּבוֹד אֲבוֹתָם, שַׁיָּשׁ בָּזֶה כָּבוֹד לָאָבוֹת: (ד) **וְאַחַר כָּךְ רָאשֵׁי כְּנֵסִיּוֹת.** וְכָל זֶה מַיָּרֵי בִּמְקוֹמוֹת שֶׁאֵין מוֹכְרִין הַמְּצוֹת אֶלָּא שֶׁעוֹמֵד הַמְמֻנֶּה וְקוֹרֵא לְפִי הַכָּבוֹד, אֲבָל בִּמְקוֹמוֹת שֶׁמּוֹכְרִין הַמְּצוֹת וְנוֹפֵל הַמָּעוֹת לִצְדָקָה, כָּל הַקּוֹנֶה אוֹתָם יֵשׁ לוֹ רְשׁוּת לְכַבֵּד לְמִי שֶׁיִּרְצֶה, וּמִלְּבַד שֶׁיִּקְרָא לְכָל אֶחָד לְפִי כְּבוֹדוֹ, שֶׁלֹּא יָבֹא לִידֵי מַחֲלֹקֶת [לְבוּשׁ], גַּם יִקְרָא הַחִיּוּבִים שֶׁזֶּה לֹא מָכְרוּ לוֹ [שַׁעֲרֵי אֶפְרַיִם (שער ב סי"ד)]: (ה) **וְכָל הָעָם.** (שער ב סי"ד) שֶׁגְּדוֹל הַצִּבּוּר הוּא הַמַּסַּיֵּם הַסִּדְרָה [אַחֲרוֹנִים]. כָּתַב בְּתְשׁוּבַת ר"מ מִינְץ סִימָן ו' בְּמָקוֹם שֶׁנָּהֲגוּ שֶׁהַפַּרְנָס הוּא עוֹלֶה, אֵינוֹ רַשַּׁאי לְמַחל לְאַחַר שֶׁיִּקְרָא בִּמְקוֹמוֹ, וּפְרָטֵי דִּין זֶה מְבֹאָר לְקַמָּן סִימָן קנ"ג סָעִיף י"ב עַיֵּן שָׁם בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (ס"ק עו). כָּתַב פְּרִי מְגַדִּים (א"א סק"א) מַה שְּׁנּוֹהֲגִין בְּאֵיזֶה קְהִלּוֹת קְטַנּוֹת לִקְרֹא לְפִי הַשָּׁנִים עַם הָאָרֶץ קֹדֶם לְתַלְמִיד חָכָם, לָאו שֶׁפִּיר עָבְדִי וְאִסּוּרָא הוּא וְעַיֵּן בְּבֵאוּר הֲלָכָה (ד"ה בשבת) מַה שֶּׁהֶעְתַּקְנוּ מִלְּבוּשׁ וּמִשַּׁעֲרֵי אֶפְרַיִם וּמִיתֶּר הָאֲחֲרוֹנִים בְּעִנְיַן הַנְהָגַת הַחִיּוּבִים לַעֲלוֹת לַתּוֹרָה:

א (א) **פָּחוֹת מֵעֲשָׂרָה פְּסוּקִים.** אִיתָא בַּגְּמָרָא (מגילה כא:) שֶׁנִּתְקַן כְּנֶגֶד עֲשָׂרֶת הַדִּבְּרוֹת אוֹ כְּנֶגֶד עֲשָׂרָה מַאֲמָרוֹת שֶׁבָּהֶן נִבְרָא הָעוֹלָם, וַעַיֵּן שָׁם עוֹד: (ב) **מִן הַמִּנְיָן.** הַיְנוּ (פ) אַף עַל פִּי שֶׁאֵין לְמַדִּין מִמָּקוֹם שׁוּם חִדּוּשׁ: (ג) **כְּגוֹן פָּרָשַׁת עֲמָלֵק.** שְׁקוֹרִין בְּפוּרִים, וְלֹא רָצוּ חֲזַ"ל

בֵּאוּר הַלָּכָה

כָּאן אִתּוֹ אֲמַרְתִּ הֲלוֹךְ אַחַר תּוֹרָה וְכָאן אִתּוֹ אֲמַרְתִּ מוֹלִיכִין הַתּוֹרָה אֶצְלוֹ, אֶלָּא עַל יְדֵי בְּנֵי אָדָם גְּדוֹלִים הַתּוֹרָה מִתְעַלָּה, מִכָּאן רָאיָה שֶׁאֵין אִסּוּר לִקְרֹא לַתּוֹרָה עָשִׂיר מְכֻבָּד לִפְנֵי תַּלְמִיד חָכָם מִפְּנֵי שֶׁעַל יְדֵי אֲנָשִׁים גְּדוֹלִים הַתּוֹרָה מִתְעַלָּה עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ, הֲרֵי מִשְׁמַע מִדְּבָרָיו דַּאֲנָשִׁים גְּדוֹלִים הַמְּזֻקָּרִים בִּירוּשָׁלְמִי הוּא לְאוֹ דַּוְקָא תַּלְמִיד חָכָם, **וְלֹא הָעְתַּקְתִּי דִּדְעָתוֹ בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה מִפְּנֵי שֶׁדִּבְרָיו קְשִׁין שֶׁהֲרֵי מְסוּף דִּבְרֵי הִירוּשָׁלְמִי מְבֹאָר בְּהַפּוּךְ מִזֶּה וְכֵנֵ"ל, אַכְ אַחֲרֵי בֵּינוֹתִי רְאִיתִי שֶׁהָרַמְ"א בְּסִימָן רפ"ב הֶעְתִּיק דִּין דְּתַשְׁבֵּ"ץ לְהֲלָכָה** [וּמֵה שֶּׁנִּרְשַׁם שָׁם אוֹר זָרוּעַ טָעוּת הוּא, שֶׁלֹּא נִמְצָא כְּלָל בְּאוֹר זָרוּעַ רַק בְּתַשְׁבֵּ"ץ הַנַּ"ל שֶׁזֶּהוּ לְשׁוֹנוֹ מִפִּי כְּתָבוֹ], **וְאוּלַי שֶׁהָרַמְ"א מְחַלֵּק בֵּין לִקְרוֹתוֹ לְתוֹרָה וּבֵין לְהָבִיא סֵפֶר תּוֹרָה אֶצְלוֹ, דְּלָזֶה בְּצִינּוֹן חָשׁוּב בְּיוֹתֵר,** וְאַף עַל גַּב שֶׁהַתַּשְׁבֵּ"ץ בְּעַצְמוֹ הוֹצִיא דִּינוֹ רַק מֵהַיְרוּשַׁלְמִי הַנַּ"ל, הָרַמְ"א הֶחְלִיט אֶת דִּינוֹ רַק מִסְּבָרָא בְּעַלְמָא וְצָרִיךְ עִיּוּן:

א * **בְּשַׁבָּת וְיוֹם טוֹב וְכוּ'. וְעַתָּה נִסְדַּר הַחִיּוּבִים שֶׁהִסְפִּיקָן מְחַיֵּב לְצִוּוּת לְקָרוֹתָם קֹדֶם לְאַחֲרִים וּכְפִי הַהַקְּנָאוֹת וְהַהִתְחָרוּת שֶׁהִנְהִיגוּ רַבּוֹתֵינוּ הַגְּדוֹלִים וּכְפִי הַמְבֹאָר בְּלִבּוּשׁ וּמָגֵן אַבְרָהָם בְּסִימָן רפ"ב וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים.** חָתָן בְּיוֹם חֻפָּתוֹ. חָתָן בְּשַׁבָּת קֹדֶם הַחֲתֻנָּה שֶׁמְּזַמְּרִים אוֹתוֹ. נַעַר שֶׁנַּעֲשָׂה בַּר מִצְוָה בְּאוֹתָהּ שַׁבָּת. בַּעַל אִשָּׁה יוֹלֶדֶת, בְּשַׁבָּת שֶׁהוֹלָכָת לְבֵית הַכְּנֶסֶת. חָתָן בְּשַׁבָּת שֶׁאַחַר הַחֲתֻנָּה. יְאַרְצַיְט בְּשַׁבָּת שֶׁהוּא יוֹם שֶׁמֵּת בּוֹ אָבִיו אוֹ אִמּוֹ. אֲבִי יָלַד זָכָר, בְּשַׁבָּת שֶׁלִּפְנֵי הַמִּילָה, וְיֵשׁ מְקוֹמוֹת שֶׁנּוֹהֲגִין שֶׁגַּם הַמּוֹהֵל וְהַסַּנְדָּק הֵם חִיּוּבִים וְיֵשׁ שֶׁאֵין נוֹהֲגִין כֵּן רַק מְכַבְּדִין אוֹתָן בְּהַגְבָּהַת הַסֵּפֶר תּוֹרָה. חָתָן בְּיוֹם חֻפָּתוֹ, הַיְנוּ בְּחֹל כְּשֶׁיֵּשׁ הַחֻפָּה בְּיוֹם זֶה, הוּא קוֹדֵם לְכָל הַחִיּוּבִים אֲפִלּוּ לְנַעַר שֶׁנַּעֲשָׂה בַּר מִצְוָה בְּיוֹם זֶה וְכָל שֶׁכֵּן שֶׁקּוֹדֵם לְיָאר צַיִט. נַעַר שֶׁנַּעֲשָׂה בַּר מִצְוָה בְּאוֹתוֹ (שְׁבוּעַ) [שַׁבָּת], אִם יֵשׁ לוֹ עִירְנִית [דַּהֲיְנוּ שֶׁהוּא מִתּוֹשְׁבֵי הָעִיר], הוּא קוֹדֵם לְכָל הַחִיּוּבִים כֵּיוָן שֶׁהוּא זְמַן חִנּוּכוֹ [וּכְשֶׁקּוֹרְאִין נַעַר בַּר מִצְוָה אָבִיו מְבָרֵךְ בָּרוּךְ שֶׁפְּטָרַנִי מֵעָנְשׁוֹ שֶׁל זֶה כְּדִלְקַמָּן בְּסִימָן רכ"ה (ס"ב)], מִלְּבַד חָתָן שֶׁמְּזַמְּרִין לוֹ שֶׁהוּא שָׁנָה לוֹ, וְיָטִילוּ גּוֹרָל, וְאִם אֵין הַנַּעַר שֶׁנַּעֲשָׂה בַּר מִצְוָה מִתּוֹשְׁבֵי הָעִיר, אַף שֶׁמְּחֻיָּבִין לִקְרוֹתוֹ, מִכָּל מָקוֹם אֵין דּוֹחֶה שׁוּם חִיּוּב שֶׁל תּוֹשְׁבֵי הָעִיר. הָחָתָן בְּשַׁבָּת שֶׁקֹּדֶם הַחֲתֻנָּה הוּא גַּם כֵּן קוֹדֵם לְכָל הַחִיּוּבִים, וַאֲפִלּוּ אִם לֹא תִּהְיֶה הַחֲתֻנָּה בְּאוֹתוֹ שַׁבָּת, כְּגוֹן שֶׁהוֹלֵךְ לַעֲשׂוֹת חֲפָתוֹ בְּעִיר אַחֶרֶת רָחוֹק מִכָּאן, דּוֹחֶה גַּם כֵּן לְכָל הַחִיּוּבִים, וְדַוְקָא לְמִי

(נכ) הַגָּה בְּאֵלִיָּה רַבָּה (ס"ק יט) כָּתַב דְּאִדְּלַעֵיל קַאי שֶׁהָיָה חָבוּשׁ בְּבֵית הָאֲסוּרִים שֶׁהוּא אָנוּס אוֹ שֶׁהוּא חוֹלֶה, אֲבָל בְּסֵפֶר שָׂמֶן הַמָּאוֹר מַשִּׁיג עָלָיו דִּמְדִבְרֵי הַדְּרָכֵי מֹשֶׁה (אות י) שֶׁהֶבִיא מֵהַמַּרְדְּכַי (ראש השנה פ"א סי' תשי) מַשְׁמַע דְּמִצַּדַּד דְּבְחֻשּׁוּב לְחוּד

שַׁעַר הַצִּיּוּן

סַגִּי וְכֵן מַשְׁמַע מֵהַגָּהָ"א דְּכַוָּנַת הָרַמְ"א לְהַקֵּל בְּחֻשּׁוּב לְחוּד: (נכ) הַגָּהַת אֲשֵׁרִ"י (ברכות פ"א סי' ז) הַמּוּבָא בְּמֻגָּן אַבְרָהָם (ס"ק כג):

א (פ) רַשִׁ"י (מגילה כא: ד"ה וידבר):

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah